

VIRGIL MAZILESCU - "BEYOND, BESIDE AND ABOVE THE 80 GENERATION"¹. A PRELIMINARY DISCUSSION

Cristina VASILICĂ

"Transilvania" University of Braşov

Abstract: This article outlines the essential frameworks to discuss the connections between the 80s poetry with Virgil Mazilescu's, the poet who uses 10 years in advance the techniques of the construction of the poem that will become the brand identity of the 80s generation, including the democratic language, openness to the real or reflexive consciousness. As we shall see, Virgil Mazilescu was already connected to the cultural phenomena of the time, acknowledging the transformations to which poetry was subtly subject to, which could have easily convert him in a genuine promoter of a new type of poetry. However, between Virgil Mazilescu's poetics and the eighties phenomenon there are inherent differences, too, which draws its uniqueness, making him the utterly sovereign on a singular lyrical territory.

Keywords: Virgil Mazilescu, eighties generation, postmodernism, democratic language, reflexive consciousness

În discuțiile despre genealogia poeziei direcției '80, Virgil Mazilescu ocupă o poziție paradoxală. Revendicat de o parte a optzeciștilor ca deschizător de drumuri al poeziei tinere, Mazilescu se află în situația ingrată de a concura pentru această poziție cu un „rival” foarte puternic: poezia americană a anilor '50 (în special „generația beat”). Generația '80 tinde mai curînd spre stabilirea unei paternități de import, pe potriiva aspirațiilor sale către dobîndirea statutului de inovatoare absolută a discursului liric, atitudine justificată, îndeosebi, de ancorarea poeziei în substanța realului, deschiderea limbajului poetic către toate zonele de expresivitate ale limbii și redescoperirea corpului și a propriei individualități.

Printre trăsăturile după care poezia cotidianului poate fi recunoscută, Alexandru Mușina amintește ironia, inventivitatea, directețea, sinceritatea, lipsa de prejudecăți și o doză discretă de pudoare, iar ca moment de cotitură al noii poezii stabilește nașterea generației *beat*, marcată de apariția poemului *Howl*, al lui Allen Ginsberg, în 1956. Poeții direcției '80 ar participa, astfel, la un fenomen de sincronizare cu literatura epocii, manifest în mai multe țări europene. În eseul *Educațiunea poetului sau armăsarul și jocheul*, Alexandru Mușina afirmă că scriitorii anilor '70 nu aduc în literatură inovații majore față de cei ai anilor '60, fiind doar o prelungire mai „cultă” a primilor. Lecturile șaptezeciștilor nu ocolesc literatura proletcultistă, dar nu se mai rezumă doar la ea. În școală, membrii generației '70 au deja acces – însă doar parțial, sporadic – la operele importante ale culturii universale, astfel că literatura pe care ei o vor produce va avea drept unic material... cultura. Rezultă o poezie rămasă captivă în mecanismul lingvistic, manieristă, prețioasă și deci artificială și încă foarte departe de real. Primii care au realmente șansa unei instruirii adecvate și a formării unei culturi veritabile sînt – spune Alexandru Mușina – poeții generației '80. Sînt amintite, în acest scop, reeditările poezilor interbelici și postbelici (Geo Dumitrescu, Radu Stanca, Ștefan Augustin Doinaș etc.) și traducerea semnificative din poezia modernă și contemporană universală,

¹ Caracterizare făcută de Dan Arsenie poeziei lui Virgil Mazilescu, într-un interviu cu Dumitru Augustin Doman, 09 Mai 2009, http://www.centrul-cultural-pitesti.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=1961:interviu-cu-dan-arsenie&catid=220:revista-arges-mai-2009&Itemid=112 accesat la 22 mai 2015.

accesibile și în original optzeciștilor, care cunosc mai multe limbi străine. Se face și observația că poezia universală recentă e asimilată cu naturalețe, deducem – fără exhibarea ostentativă a achizițiilor culturale pe care le posedă producătorul de poezie, ca în cazul șaptezeciștilor.

Situația lui Virgil Mazilescu e, din păcate, scăpată din vedere în această discuție. Deși debutează în volum în anul 1968, Mazilescu se bucură, în mare măsură, de aceleași privilegii culturale ca și poeții ce vor veni imediat după el. Poezia lui e multă vreme catalogată drept suprarealistă, dovadă că i-a citit și asimilat pe suprarealiști, apoi, e știut faptul că-i aprecia pe Bacovia și pe Ion Mureșan – poet care, la rîndu-i, îl apreciază pe Mazilescu. A tradus romane de Jean Amila, Fernand Fournier-Aubry, Jach Schaefer sau Willa Carther și, alături de Victor Ivanovici, volumul *Psihologia artei*, de Henri Delacroix, ceea ce presupune că trebuie să fi stăpînit destul de bine limbile franceză și engleză. Mai mult, a tradus sporadic și poezie și a scris despre poezie – și nu doar despre cea românească –, fiind, pentru un număr considerabil de ani, redactor la „România literară”, și și-ar fi dorit – după spusele prietenei sale, Nora Iuga, să scrie ca Saint-John Perse.

Referințele culturale topite în poemele mazilesciene fac trimitere la poeți ca Lars Gustaffson, Apollinaire, Kavafis, Gheorghios Seferis ori Mihai Eminescu, la scriitori ca Dostoievski sau Kafka, la pictori (Paul Klee) sau muzicieni (Leonard Cohen). Apoi, din corespondența cu Dumitru Țepeneag, aflăm că acesta din urmă obișnuia să-i trimită, din Franța, cărți, și tot Țepeneag e cel care-i intermediază contactul cu Michel Deguy, important poet francez, reprezentativ pentru tendințele poeziei din anii '60 în Franța, din care Mazilescu va traduce în limba română.

Virgil Mazilescu era, deci, deja racordat la fenomenele culturale ale vremii, avea acces la literatura importantă și nu era străin de transformările la care poezia era, în mod subtil, supusă, lucru evident în toate cele patru volume ale sale. Cu unica diferență, poate, că Mazilescu ia cunoștință de existența acestor schimbări mai curînd pe filieră franceză, în timp ce poeții generației optzeci prin apropierea de poezia americană. Dar asta va face subiectul unei alte discuții. În fine, Virgil Mazilescu avea toate datele necesare care să-l recomande pentru a fi luat drept model de către generația '80 și pentru a le înlesni considerabil procesul de democratizare a limbajului și de deschidere spre real inițiat de tinerii poeți. Ceea ce se și întîmplă, însă doar parțial. În vreme ce unii îi recunosc deschis meritul de a fi tăiat în hățiturile lirismului un drum nou, pe care vor merge și ei, alții se raportează direct la nume cu rezonanță din literatura americană ori din cea autohtonă. E drept, nici nu se putea altfel. Dacă Virgil Mazilescu a avut un impact modelator asupra noii poezii, el nu s-a răsfrînt, desigur, asupra acelei aripi a ei pe care Alexandru Mușina o denumea „poezia textului” și nici asupra aceleia îndeobște numită „poezia cotidianului”, ci mai curînd asupra unui subsegment al celei din urmă – poezia existențială, exemplar reprezentată, printre alții, de Mariana Marin, ca și asupra poeziei metafizicului – o altă categorie a noii poezii, identificată de Alexandru Mușina², și din care fac parte poeți ca Nichita Danilov, Ion Mureșan, Viorel Mureșan, Liviu Antonesei sau Ioan Moldovan. Prin apelul la o altă divizare în interiorul poeziei optzeciste, datorate, de data aceasta, lui Ion Bogdan Lefter, s-ar putea afirma că influența lui Mazilescu e mai ușor de identificat în cadrul „poeziei intensive”, cea „care caută decantarea, concentrarea conceptuală a lirismului, patetismul subtil al cerebralității”³, decît în cadrul direcției „extensive”, reprezentată de amatorii poemului lung și ai lexicului bogat.

² Alexandru Mușina, *prefața* la „Antologia poeziei generației 80”, Editura Aula, Brașov, 2002, pg. 18.

³ Ion Bogdan Lefter, *Spirit critic și personalitate*, în „Opinia studentescă”, nr. 3, 1982, reluat în Gheorghe Crăciun – „Competiția continuă. Generația 80 în texte teoretice”, Colecția 80, Seria Antologii, Editura Paralela 45, Pitești, 1999, pg. 64.

Fără a-i fi tăgăduită influența asupra poeziei realului, cei care, confesându-se în legătură cu modelele lor poetice, cu foarte puțin excepții, ori nu și fac, neapărat, parte din fenomenul în discuție, ori, de multe ori, nu sînt poeți, ci critici sau teoreticieni literari ori chiar prozatori. Nichita Danilov se află printre optzeciștii care îi recunosc lui Mazilescu înfîietatea în munca asupra limbajului: „Poezia anilor '80 se rupe de și din poezia anilor '70. Cei care au potențat lirica tînără de azi nu au fost poeții din generația lui Nichita Stănescu, ci generația următoare: Virgil Mazilescu, Emil Brumaru, Leonid Dimov, Cezar Ivănescu, Ioanid Romanescu, Vasile Vlad, Mircea Dinescu, Dan Laurențiu și alții.”⁴. Dumitru Augustin Doman, prozator și membru al cercului de prieteni din jurul lui Mazilescu, amintește de numărul mare de scriitori care se adunau la masa acestuia de la Casa Scriitorilor, poate nu fără a face, pînă și involuntar, noi achiziții despre tehnica de producere a poemului: „Masa [de la Casa Scriitorilor, n.n.] la care trona seară de seară Mazilescu nu era doar colțul unde se îngurgitau mari cantități de votcă, dar acolo era implicit laborator de creație, Agora, cenaclu literar... Exagerând puțin, aș zice că generația '80 s-a născut și s-a dezvoltat la masa lui Virgil Mazilescu. Poetul acesta pare a face legătura dintre avangarda interbelică și optzecism, deși el era perceput ca șaptezecist.”⁵. Criticul Mircea A. Diaconu subliniază și el importanța pe care experimentele oniricilor – ale lui Leonid Dimov, Virgil Mazilescu și Emil Brumaru – o au în elaborarea poeziei generației următoare.⁶

Există, însă, și mărturii contrare celor deja amintite, și din care se conturează imaginea unui Virgil Mazilescu ușor și pe nedrept desconsiderat. Într-o cronică la volumul *Antipoeme*, al lui Gelu Diaconu, Gellu Dorian face următoarea observație relativă la atitudinea unora dintre scriitorii optzeciști față de Mazilescu: „Cînd poeți ca Daniel Turcea sau Virgil Mazilescu, Angela Marinescu sau Ion Mircea, Cristian Simionescu și Vasile Vlad scoteau cărți care ieșeau din tiparul încetățenit, erau fie marginalizați, fie puși la index sau aspru criticați. Ba de Virgil Mazilescu unii dintre optzeciștii bucureșteni își băteau joc, așa cum acum unii dintre tinerii poeți fac mișto de majoritatea optzeciștilor.”⁷. Ștefan Agopian, rememorînd atmosfera din cadrul grupului oniric (cu o autoritate cel puțin îndoielnică, pentru că Agopian nu era propriu-zis membru al cercului oniric), în volumul *Scriitor în comunism (niște amintiri)*, confirmă spusele lui Gellu Dorian: „Virgil Mazilescu era considerat prostul grupului, dar toată lumea îl iubea datorită candorii sale.”⁸

Viziunea asupra lui Mazilescu, așa cum se desprinde ea în urma tuturor destăinuirilor de mai sus, e cea a unui poet important, peste care s-a trecut, însă, din diverse motive, cu vederea. Ce trebuie reținut, deocamdată, e că lui Virgil Mazilescu nu-i lipseau nici lecturile valoroase, actuale și foarte diversificate și nici intuițiile și conștiința estetică necesare pentru inventarea unei poezii care să aibă datele reclamate îndeosebi de fenomenul optzecist. Modul în care poetul internalizează aceste lecturi și procesul complex de distilare a lor conduc, treptat, la generarea unei poetici foarte particulare în raport cu cele anterioare lui și chiar cu cea a congenerilor săi. Pe căi diferite, Mazilescu descoperă de unul singur multe dintre procedeele și practicile poetice de care vor uza cu predilecție poeții optzeciștii. Și nu doar odată cu ultimul volum – *Guillaume poetul și administratorul* – din anul 1983, cel mai apropiat de estetica optzecistă (nu doar temporal, ci mai ales ca viziune și construcție). Desigur, diferențe există, descoperirile nu sînt duse chiar pînă la ultimele lor consecințe, ca în

⁴ Nichita Danilov, *Oglinda activă*, în „Cronica”, nr. 21, mai, 1985, reluat în „Competiția continuă...”, pg. 136.

⁵ Dumitru Augustin Doman, *Eseuri vesele & triste despre poeți vioi & melancolici*, http://www.centrul-cultural-pitesti.ro/index.php?option=com_content&task=view&id=213&Itemid=112, accesat la 20 mai 2015.

⁶ Mircea A. Diaconu, *Poezia postmodernă*, Editura Aula, Brașov, 2002, pg. 22.

⁷ Gellu Dorian, *Gelu Diaconu. Antipoeme*, <http://convorbiri-literare.dntis.ro/DORIAN1apr9.html>, accesat la 21 mai 2015.

⁸ Ștefan Agopian, *Scriitor în comunism (niște amintiri)*, Editura Polirom, Iași, 2013, pg. 22.

cazul poezilor generației '80 și o apropiere, pînă spre identificare, a lui Virgil Mazilescu de fenomenul optzecist nu ar fi adecvată. Virgil Mazilescu e – cum spune prietenul său, Dan Arsenie – „dincolo, pe lângă și deasupra generației 80”.⁹

În discuția despre direcția optzeci în poezia română, din volumul cu același titlu, Andrei Bodiș identifica, printre principalele trăsături ale poeziei optzeciste, prezența realismului și a eului biografic, oralitatea și directetea, demetamorizarea limbajului, ironia și sarcasmul, luciditatea și umorul amar. Dacă la acestea adăugăm dimensiunea ludică, impuritatea genurilor (Mircea A. Diaconu), prezența experienței livești și a jocului intertextual în poem, precum și tematizarea ideii de literatură, avem deja o viziune foarte cuprinzătoare asupra fenomenului. Toate procesele semnalate mai sus se regăsesc, în doze variabile – și înainte ca optzecismul să-și fi făcut din ele un titlu de glorie – și în poezia lui Virgil Mazilescu și devine, astfel, din ce în ce mai evident că Mazilescu era mult mai aproape, ca formulă, de ceea ce urma să fie asociat postmodernismului în poezie decît de ceea ce ținea de specificul generației '60. Într-o reflectare în oglindă a celor două paradigme, construită de Al. Cistelean, se observă cu claritate spre care dintre cele două direcții înclină mai tare talgerele poemului mazilescian: „Notele comune ale ultimei generații nu sînt, însă, nici mai multe, nici mai supărătoare și nici mai pregnante decît ale generației '60. Sînt doar altele: acolo jubilația și senzorialitatea, aici – decepția și cerebralitatea; de o parte incantația și declamația, de cealaltă prozaismul și ironia; în locul angajării convenționale, sarcasmul neconvențional; cei dintîi s-au lăsat duși de apele existenței ce le promitea armonia, cei din urmă s-au oprit la bariera morală a lumii și avînd în față dizarmonia dramatică. Pentru unii, limbajul avea acces direct la grație, pentru ceilalți el trebuie scos din infern și dus prin purgatoriu pentru a june la lumina paradisiacă. În vreme ce energia unora se deschidea spre viitor, a celorlalți se răsfrîngea spre prezent. Amanți ai viziunii, cei dintîi, victime ale meditației – ceilalți. În vreme ce unii sînt niște răsfațați ai limbii, ceilalți sînt niște truditori ai limbajului. Unora le zîmbea dulce iluzia, celorlalți le rînjește dezamăgirea; pentru unii poemul era un spațiu candid, pentru ceilalți – un spațiu maculat.”¹⁰

În ciuda asemănărilor incontestabile, între poezia lui Virgil Mazilescu și cea a direcției '80 rămîn și destule deosebiri. Dacă ne raportăm, însă, la multitudinea de individualități aglutinate în cadrul direcției '80, o înregimentare a lui Virgil Mazilescu în paradigma postmodernă n-ar fi întru totul imposibilă. Dar, dacă existența postmodernismului e condiționată de însușirea modelului cultural american, după cum subliniază Mircea A. Diaconu¹¹, Mazilescu se ține, încă, mai aproape de modelul cultural francez, ca majoritatea colegilor săi de generație. (Și) Din acest motiv, universul poeziei sale nu e presărat cu elemente specifice epocii tehnice, cu „lucrurile familiare omului de la sfîrșitul secolului XX”, cu „gadgeturile folosite zilnic”¹², de care vorbește Romulus Bucur, ci e circumscris în continuare temelor mari ale liricii din toate timpurile – nașterea, copilăria, iubirea, singurătatea, moartea, poezia etc. –, cu tot arsenalul lor de nuanțe și derivate. Imaginarului său

⁹ Dumitru Augustin Doman, *Interviu cu Dan Arsenie*, 09 Mai 2009,

http://www.centrul-cultural-pitesti.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=1961:interviu-cu-dan-arsenie&catid=220:revista-arges-mai-2009&Itemid=112 accesat la 22 mai 2015.

¹⁰ Alexandru Cistelean, *Realitatea socială și tinerii scriitori*, „Ateneu”, nr. 5, mai 1984, reluat cu titlul *Generația și polii ei*, în Gheorghe Crăciun – „Competiția continuă...”, pg. 54-55.

¹¹ „Dacă pînă în epoca modernității modelul cultural francez – în sens istoric și tipologic – a fost dominant, și lui i s-a alăturat în timp cel german, cu totul diferit, care a susținut, la rîndul lui, un anumit fel de literatură, postmodernismul înseamnă afirmarea puternică a paradigmei anglo-saxone.” (Mircea A. Diaconu, *Poezia postmodernă*, Editura Aula, Brașov, 2002, pg. 16).

¹² Romulus Bucur, *Senzația de autenticitate*, „Cronica”, nr. 21, mai, 1985, reluat în „Competiția continuă...”, pg. 113.

îi lipsesc trenurile și mașinile de scris, fiind, în schimb, colorat discret, în primele volume, cu un bestiar exotic și vast ori cu o floră luxuriantă.

Apoi, poemul mazilescian e, în genere, unul condensat, de dimensiuni reduse, excepție făcând numai foarte puține texte din ultimul său volum, *guillaume poetul și administratorul* – care, așa cum am mai spus, poate fi mai ușor subsumat postmodernismului – deși nici acestea capabile să concureze, ca dimensiuni, cu majoritatea creațiilor optzeciștilor.

Aspirația către a spune Totul, reclamată de Mircea Cărtărescu, îi este cu totul interzisă lui Virgil Mazilescu. Celebra sintagmă „stilistica eschivei”, folosită de Eugen Negrici în postfața volumului *va fi liniște va fi seară*, e mai mult decât grăitoare, Virgil Mazilescu evitând cu abilitate excesul confesiv. O altă dimensiune a poeziei lui, slab conturată în raport cu cea a anilor '80, e ludicul. Mazilescu nu are nevoia jocului, fără ca aceasta să însemne, în mod obligatoriu, o preferință absolută pentru sobrietate. Doar că, în textele sale, gratuitățile lirice nu sînt foarte numeroase, iar de la un volum la altul se tinde spre eliminarea lor succesivă și spre epurarea textului de orice încărcătură superfluă care ar putea să diminueze concentrarea cititorului pe nucleele tari ale poemului.

Apoi, lui Mazilescu îi lipsește patosul optzeciștilor, care la cei din urmă pare să derive din nevoia, mai-sus menționată, de a (se) comunica pînă la capăt. Suprafața textului mazilescian emană un fel de oboseală acută, de indiferență sau de resemnare a celui care scrie, recunoscută de toți cititorii săi avizați. Sau o lipsă de curaj, de îndrăzneală, de care efortul poetic îl depozitează pe creator, cum el însuși recunoaște în *prefață*, o conjunctură cu totul străină poezilor direcției optzeci: „și după ce am inventat poezia într-o încăpere/ clandestină din adîncul pămînturilor sterpe – curajul și/ puterea omenească s-au topit ca aburul// și altceva în afară de faptul că m-am născut și că/ trăiesc și că probabil voi muri cutremurîndu-mă (ceea ce/ de altfel am vrut să vă spun și acum doi ani și acum trei ani/ de zile) deocamdată vai nu pot spune”. Această suprafață calmă a liricii lui Mazilescu permite (și obligă) o întîrziere mai mare a creatorului asupra textului propriu, ceea ce duce la cizelarea continuă a versului, pînă la obținerea unei „precizii cu adevărat înspăimîntătoare”. Precizie ce va rămîne, însă, de multe ori, necunoscută optzeciștilor.

Deși bine primit de critica literară și de public în general încă de la debutul în volum, nu se poate spune în ce măsură Virgil Mazilescu a avut un impact modelator direct asupra poezilor generației '80. Că ar fi putut avea, dacă ar fi fost văzut, *recunoscut* și citit metodic, asta, însă, da. De altfel, la întrebarea pe care Dumitru Augustin Doman – care era părerea lui Mazilescu despre optzeciști? – i-o adresează, într-un interviu, lui Dan Arsenie, acesta din urmă pomenește numai trei nume de poeți – Ion Mureșan, Mariana Marin și Eugen Suciuc – care i-ar datora ceva mai mult lui Virgil Mazilescu: „Ca poezie [generația '80] nu-i datorează nimic, Virgil Mazilescu e dincolo, pe lângă și deasupra generației '80. Ceea ce însă a contat e modelul existențial. Ultimul volum al lui s-a ivit din exclamația *lasă că vă arăt eu poezie*. Și așa a scris *guillaume poetul și administratorul*. Se referea la generația '80. Cu excepția lui Ion Mureșan și a Marianeii Marin și a lui Eugen Suciuc. Poate că generația '80 era atrasă de modelul existențial al lui ca poet, pentru că era în același timp terestru, de o mare candoare și în unio mystica cu poezia.”¹³

Chiar și pe terenul literaturii române, Mazilescu era depășit, totuși, de prestigiul unui Nichita Stănescu, spre exemplu, mai ofertant ca model pentru optzeciști dar care, la rîndul său, se află în aceeași situație paradoxală de a-i fi negat orice ascendent asupra optzeciștilor. Pozițiile de „luptă” dintre Mazilescu și Nichita Stănescu i-au împărțit pe tinerii poeți în două

¹³ Dumitru Augustin Doman, *Interviu cu Dan Arsenie*, 09 Mai 2009,

http://www.centrul-cultural-pitesti.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=1961:interviu-cu-dan-arsenie&catid=220:revista-arges-mai-2009&Itemid=112 accesat la 22 mai 2015.

tabere, centrate fiecare în jurul mesei lui Mazilescu, de la restaurantul Casei Scriitorului, respectiv al celei lui Nichita Stănescu. Prima tabără, mai numeroasă și poate mai fanatică, cea de-a doua, mai redusă numeric, dar – se spune – mai fidelă. E discutabil, însă, în ce măsură se poate vorbi de o fidelitate față de *poetul* Mazilescu ori de una față de *omul* Mazilescu. Prietenii au rămas dar, în poezia lor, cu foarte puține excepții, influențele poeticii mazilesciene, dacă există, sînt, de multe ori, modeste, confirmînd supoziția că poezia lui Virgil Mazilescu este de o originalitate care o face imposibil nu doar de reprodus, ci și de urmat.

BIBLIOGRAFIE

Volume de autor:

Mazilescu, Virgil, *guillaume, poetul și administratorul*, Editura Cartea Românească, București, 1983

Mazilescu, Virgil, *Opere* (ediție alcătuită de Alexandru Condeescu), Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2003

Bibliografie selectivă:

Agopian, Ștefan, *Scriitor în comunism (niște amintiri)*, Editura Polirom, Iași, 2013

Bodiu, Andrei, *Direcția optzeci în poezia română I*, Editura Paralela 45, Pitești, 2000

Crăciun, Gheorghe, *Competiția continuă. Generația 80 în texte teoretice*, Colecția 80,

Seria

Antologii, Editura Paralela 45, Pitești, 1999

Diaconu, Mircea A., *Poezia postmodernă*, Editura Aula, Brașov, 2002

Mușina, Alexandru, *Paradigma poeziei moderne*, Editura Aula, Brașov, 2004

Mușina, Alexandru, *Sinapse*, Editura Aula, Brașov, 2001

Mușina, Alexandru, *Antologia poeziei generației 80*, Editura Aula, Brașov, 2002

Perian, Gheorghe, *Scriitori postmoderni*, Editura Didactică și Pedagogică, București,

1996

Pop, Ion, *Viață și texte*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001

Ulici, Laurențiu, *Literatura română contemporană. I – Promoția '70*, Editura Eminescu, 1995

Resurse web:

Dumitru Augustin Doman, *Interviu cu Dan Arsenie*, 09 Mai 2009, <http://www.centrul-cultural>

[pitesti.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=1961:interviu-cu-dan-arsenie&catid=220:revista-arges-mai-2009&Itemid=112](http://www.centrul-cultural-pitesti.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=1961:interviu-cu-dan-arsenie&catid=220:revista-arges-mai-2009&Itemid=112) accesat la 22 mai 2015

Dumitru Augustin Doman, *Eseuri vesele & triste despre poeți vioi & melancolici*, <http://www.centrul-cultural>

[pitesti.ro/index.php?option=com_content&task=view&id=213&Itemid=112](http://www.centrul-cultural-pitesti.ro/index.php?option=com_content&task=view&id=213&Itemid=112), accesat la 20 mai 2015

ACKNOWLEDGEMENT: This paper is supported by the Sectoral Operational Programme

Human Resources Development (SOP HRD), ID134378 financed from the European Social Fund and by the Romanian Government.